

Nr 19.

Ankom till riksdagens kansli den 16 mars 1933 kl. 3 e. m.

Memorial, angående beräkning av den period, varunder semester må tilldelas befattningshavare m. fl. i riksbanken och i riksgäldskontoret.

I skrivelse den 19 maj 1932 till bankoutskottet anhöllo *fullmäktige i riksbanken*, att utskottet ville hos riksdagen hemställa om bemyndigande för fullmäktige att, då befattningshavare i riksbanken med hänsyn till göromålen behöriga gång icke kunnat före utgången av ett kalenderår komma i åtnjutande av hela den för sagda år belöpande semestern, kunna medgiva, att de semesterdagar, som återstode, finge utbeaktas före utgången av första kvartalet nästföljande år.

Till stöd för denna framställning anförde fullmäktige:

Enligt § 21 i avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk äger tjänsteman *ärligen*, när det kan ske utan hinder för göromålen behöriga gång, åtnjuta semester det antal dagar, som i paragrafen närmare angives. Tjänsteman, som har stor arbetsbörda eller på grund av särskilda förhållanden väsentligt ökad sådan, kan följaktligen icke utan eftersättande av göromålen beredas full semester under kalenderåret. Enligt nuvarande bestämmelser går således tjänsteman under sådana omständigheter med årets utgång förlustig den semester, varav han icke kommit i åtnjutande.

I gällande avlöningsreglemente för kommunikationsverken och statens vattenfallsverk förefinnes beträffande tjänstemännens semester enahanda bestämmelse, som här ovan nämnts. I skrivelse den 19 oktober 1927 anhöll järnvägsstyrelsen hos Kungl. Maj:t att vissa i skrivelsen angivna åtgärder måtte vidtagas för undanröjande av missförhållanden av nu ifrågavarande art. På förslag av kommunikationsverkens lönenämnd, som i ärendet avgav yttrande, hemställde Kungl. Maj:t i proposition nr 127/1928, att Kungl. Maj:t måtte bemyndigas att under vissa villkor medgiva utbeaktande under januari månad av från föregående år icke åtnjutna semesterdagar.

Propositionen bifölls av riksdagen (riksdagens skrivelse nr 118/1928).

Erfarenheten har visat att beträffande vissa tjänster inom riksbanken på grund av arbetsuppgifternas omfattning och anhopning det icke varit möjligt att utan arbetets eftersättande inom visst kalenderår bereda innehavare av dessa tjänster stundom ens någon semester.

Fullmäktige i riksbanken anse, att åtgärder böra vidtagas för ändring av nu gällande bestämmelser i detta hänseende med hänsyn särskilt därtill att dessa arbetskrävande tjänster oftast uppehållas av högt kvalificerade tjänstemän samt dessa med nuvarande bestämmelser således i semesterhänseende lätt kunna komma i ett sämre läge än övrig personal. Skäl synas alltså föreligga att bereda riksbankens tjänstemän liknande förmån. Då emellertid januari månad som regel medför en ökning av arbetet i allmänhet inom

banken och då företrädesvis de avdelningar, där svårigheter yppat sig att bereda tjänstemännen semester, särskilt under nämnda månad hava att verkställa ett forcerat arbete, anse fullmäktige det önskvärt och lämpligt, att tiden för utbekommande av under föregående år icke uttagen semester utsträcker till första kvartalet.

Med anledning av fullmäktiges framställning anhöll 1932 års bankoutskott den 6 juni 1932 hos delegerade för riksdagens verk, att delegerade ville, efter att hava lämnat fullmäktige i riksgäldskontoret, styrelsen för riksdagsbiblioteket, riksdagens justitieombudsman och riksdagens militieombudsman tillfälle att uttala sig, huruvida behov av möjlighet att beräkna semester för annan period än kalenderår föreläge vid vederbörande verk, samt efter att hava inhämtat yttrande i ärendet från lönenämnden för riksdagens verk, till 1933 års riksdags bankoutskott inkomma med utlåtande i ämnet.

Med anledning härav hava delegerade inhämtat yttranden från bemälda verk, till 1933 års riksdags bankoutskott inkomma med utlåtande i ämnet.

Av berörda yttranden framgår, att *fullmäktige i riksgäldskontoret* funnit det för riksgäldskontorets vidkommande icke hittills hava förelegat något behov av en förskjutning av semesterperioden i enlighet med vad fullmäktige i riksbanken föreslagit, men att fullmäktige, i betraktande av de svårigheter, som till följd av den ansenliga arbetsbördan vid emitterande och särskilt konvertering av svenska statslån stundom kunna uppstå för riksgäldskontorets tjänstemän att under ett kalenderår erhålla hel semester, ansett önskvärt, att bemyndigande meddelas fullmäktige i den av fullmäktige i riksbanken föreslagna riktningen, att *styrelsen för riksdagsbiblioteket* och *riksdagens justitieombudsman* funnit det icke föreligga något behov av möjlighet att för annan period än kalenderår beräkna semester för respektive befattningshavare, men att styrelsen och justitieombudsmannen likväl ej ansett sig böra framställa någon erinran mot en bestämmelse i förevarande avseende, samt att enligt *riksdagens militieombudsmans* mening vidtagandet av den föreslagna ändringen icke skulle vara behövlig för befattningshavare vid militieombudsmannens expedition.

Lönenämnden för riksdagens verk har i ärendet anfört huvudsakligen följande:

Såsom motivering för det av 1928 års riksdag lämnade medgivandet anfördes, särskilt beträffande statens järnvägar, att därigenom både personalens önskemål skulle tillgodoses och samtidigt verkets kostnader för reservpersonal skulle kunna nedbringas.

Enligt vad lönenämnden inhämtat, har Kungl. Maj:t sedermera lämnat tillstånd åt vissa verkstyrelser, bland annat vid kommunikationsverken, socialstyrelsen och kommerskollegium, att för personalen vid vederbörande verk lämna medgivande av ifrågavarande art.

Med anledning av vad fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret i ärendet anfört, har lönenämnden funnit sig böra tillstyrka, att en dylik semesteranordning jämväl genomföres beträffande befattningshavarna i riksbanken och i riksgäldskontoret. Den period, varunder semester må tilldelas

befattningshavare inom dessa verk, synes emellertid böra omfatta månaderna januari—mars i stället för endast januari, särskilt med hänsyn till att det inom riksbanken ofta torde komma att visa sig omöjligt att bevilja semester under sistnämnda månad på grund av då rådande arbetsanhopning. Vid förordande av semesterperiodens förskjutning i nu angiven utsträckning har lönenämnden ansett sig böra beakta det förhållandet, att 1928 års lönekommitté i sitt den 21 juli 1930 avgivna betänkande med förslag till allmänt avlöningsreglemente för ordinarie tjänstemän, tillhörande den civila statsförvaltningen, föreslagit, att tiden för uttagande av ett föregående års semester måtte utsträckas att omfatta icke blott januari utan hela första kvartalet av påföljande år. Lönenämnden förutsätter emellertid, att den sålunda ifrågasatta semesteranordningen begagnas med den största varsamhet och endast i undantagsfall. Uttagande av semester, som icke kunnat erhållas under föregående år, bör härvid såvitt möjligt medgivas företrädesvis under januari och februari månader nästföljande år och endast på grund av särskilda skäl under därpåföljande mars månad. Självfallet bör vid uppgörande av den årliga semesterplanen icke räknas med möjligheten att kunna till ett nästkommande år framflytta befattningshavare under löpande året till kommande semester.

Även om behov av en anordning i här förevarande syfte för närvarande icke synes förefinnas beträffande personalen vid riksdagsbiblioteket, justitieombudsmannens och militieombudsmannens expeditioner, torde dock möjlighet böra beredas nämnda verk till utsträckning av semesterperioden på sätt ovan förordats beträffande riksbanken och riksgäldskontoret. Enligt lönenämndens mening är det önskvärt att, då samma avlöningsbestämmelser äro tillämpliga för befattningshavare vid riksdagens verk, enhetliga bestämmelser jämväl i nu ifrågavarande avseende komma att bli gällande för nämnda verk.

I skrivelse till bankoutskottet den 16 februari 1933 hava *delegerade för riksdagens verk* anslutit sig till den av lönenämnden uttalade uppfattningen och hemställt, att bankoutskottet ville hos riksdagen utverka bemyndigande för fullmäktige i riksbanken, fullmäktige i riksgäldskontoret, styrelsen för riksdagsbiblioteket, riksdagens justitieombudsman och riksdagens militieombudsman att i de fall, då befattningshavare inom ifrågavarande verk med hänsyn till göromålen behöriga gång icke kunnat före utgången av ett kalenderår komma i åtnjutande av hela den på sagda år belöpande semestern, kunna medgiva, att de semesterdagar, som återstå, må utbekommas före utgången av första kvartalet nästföljande år,

Av utredningen i ärendet torde framgå, att inom riksbanken och riksgäldskontoret behov av möjlighet att beräkna semester för annan period än kalenderåret föreligger eller kan väntas uppstå. Med hänsyn härtill har utskottet funnit sig böra tillstyrka, att fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret erhålla bemyndigande att medgiva utsträckning av den period, varunder semester för visst kalenderår må tilldelas befattningshavare inom nämnda verk. Med hänsyn till de särskilda skäl, som av lönenämnden anförts i första hand för riksbankens vidkommande, har utskottet ock, churu med

Utskottet.

tvekan, i detta avseende ansett sig kunna biträda det förslag, som framlagts av nämnden och tillstyrkts av delegerade, nämligen att utsträckningen må kunna ske till och med mars månad nästföljande år. Utskottet förutsätter emellertid såväl att det här avsedda bemyndigandet utnyttjas allenast i sådana fall, då det med hänsyn till arbetets behöriga gång visar sig omöjligt att tilldela befattningshavare semester under respektive kalenderår, som ock att uttagande av semester, som icke kunnat erhållas under ett kalenderår, endast undantagsvis uppskjutes så långt som till mars månad nästföljande år.

Enligt delegerades förslag skulle jämväl för personalen vid riksdagsbiblioteket samt vid justitieombudsmannens och militieombudsmannens expeditioner beredas möjlighet till utsträckande av den period, varunder semester för visst år må åtnjutas. Då emellertid, enligt vad utredningen giver vid handen, vid sistnämnda verk icke förefinnes behov av en anordning i här förevarande syfte, kan utskottet icke förorda delegerades förslag i denna del. Så länge det av 1928 års lönekommitté framlagda förslaget om ett generellt medgivande i förevarande hänseende för civilförvaltningens vidkommande icke blivit föremål för statsmakternas prövning, bör nämligen enligt utskottets mening en föreskrift i ämnet icke heller för riksdagens verk erhålla generell giltighet.

Den anordning i semesterhänseende, som utskottet i det föregående ansett sig böra tillstyrka i fråga om befattningshavarna vid riksbanken och riksgäldskontoret, synes utskottet jämväl böra få tillämpning beträffande deputerade i riksbanken och vice riksbankschefen ävensom förste deputeraden i riksgäldskontoret.

På grund av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må bemyndiga fullmäktige i riksbanken och fullmäktige i riksgäldskontoret att, utan hinder av gällande avlöningsbestämmelser, i de fall, då fullmäktiges deputerade, vice riksbankschefen eller befattningshavare inom ifrågasvarande verk med hänsyn till göromålens behöriga gång icke kunnat före utgången av ett kalenderår komma i åtnjutande av hela den på sagda år belöpande semestern, medgiva, att återstående semesterdagar må utbekommas före utgången av första kvartalet nästföljande år.

Stockholm den 16 mars 1933.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Åkerberg*, *Gustafsson* i Stensholm, *Lindgren*, *Ström* i Lidköping*, *Johansson* i Friggeråker, *Stendahl*, *Berling** och *Bjurström**;

från andra kammaren: herrar *Leffler*, *Bäcklund**, *Laurén*, *Lovén*, *Ryberg**, *Paulsen*, *Andersson* i Falkenberg och *Johansson* i Edsbyn*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herr *Bäcklund*, som ansett, att utskottet bort hemställa,

»att riksdagen må bemyndiga fullmäktige i riksbanken och fullmäktige i riksgäldskontoret att, utan hinder av gällande avlöningsbestämmelser, i de fall, då fullmäktiges deputerade, vice riksbankschefen eller befattningshavare inom ifrågavarande verk med hänsyn till göromålens behöriga gång icke kunnat före utgången av ett kalenderår komma i åtnjutande av hela den på sagda år belöpande semestern, medgiva, att återstående semesterdagar må utbejmmas under januari månad nästföljande år.»
